

z dnia 7 listopada 1939 roku.

S P R A W Y W A Ż N E.

Strona od 1 - 4

P R A S A F R A N C U S K A.

Strona 5 Ameryka ostrzega Japonic.
" 7 Stosunki kościelne w Austrii.
" 8 Nieprzyjęta dymisja Hachy.
" 10 W przedzien ważnych decyzji Niemiec.
" 11 Nastroje w Niemczech.

P R A S A A N G I E L S K A.

Strona 12 Zbieranie materiałów na konferencje pokojowe.

P O L S K I.

Strona 13 Zamale miejsca dla Niemców w Polsce.
" 13 Wiadomości z Warszawy (z 30.X.39).
" 17 Rosja i Litwa wymieniaja ludność.

S P R A W Y W A Z N E.

Troski dyplomatyczne Rzeszy.

1. Zatrzymanie "City of Flint" zaskoczyło niemieckie kółka rządzące, które się skarżą, że ich wspaniałomyślny gest został źle zrozumiany i podkreślają, że protest zrobiony w Oslo był poważny i zostanie powtarzony.

2. Zniesienie embargo przez Stany Zjednoczone będzie miało - zdaniem Wilhelmstrasse - poważne reperkusje polityczne i musi być poddane szczegółowym studjom. Niemcy zapewne ogłoszą w tej sprawie oficjalny komentarz.

3. Kółka neutralne w Berlinie notują zgodnie, że w środowisku rządowym od kilku dni wzrasta niepewność, której symptomem jest między innymi sprawa "City of Flint".

4. Kierownicy polityczni Rzeszy nie ukrywają, że angielsko-francusko-turecki pakt i postawa Stanów Zjednoczonych stanowią nowe i poważne elementy francusko-angielskiej akcji dyplomatycznej. Są oni zaniepokojeni ewolucją wypadków na Balkanach. Niemcy postawili sobie obecnie dwa cele:

a) neutralizację angielsko-francusko-tureckiego paktu przez scharmonizowanie interesów włoskich i sowieckich na Balkanach i Morzu Śródziemnym;

b) neutralizację zniesienia embargo przez doprowadzenie na Dalekim Wschodzie do konsolidacji interesów Sowietów i Japonii. Postawa Włoch, zaniepokojonych penetracją Sowietów na Balkanach, intriguje Niemców, usiłujących eksploatować stare współzawodnictwo między Włochami a Turcją na wschodzie Morza Śródziemnego.

5. Żeby zatrzymać Włochy w osi Berlin proponuje im, że rzuci cały ciężar swoich możliwości na szalę zrealizowania bloku balkanskiego, w którym Włochy miałyby kierownictwo oraz spowoduje umiarkowanie zadań sowieckich na tym odcinku. Włochy jednak, po ripostach dyplomacji niemieckiej w konflikcie fińsko-sowieckim, zdają się niebardzo wierzyć w skuteczność niemieckiej zapory dla ekspansji sowieckiej.

6. Obserwatorzy neutralni w Berlinie są naogół zdania, że daleko jeszcze do zamknięcia dyplomatycznego okresu wojny.
("La Croix" z Berlina 7.XI.39).

Hiszpanja i Włochy zwalczac beda wspolnie marksizm

Kółka polityczne Madrytu komentują z zadowoleniem przemówienie wygłoszone przez zastępcę gen. Gambairi, ambasadora Włoch w Hiszpanji, z okazji uroczystości w Sorja, poświęconej pamięci poległych w Hiszpanji ochotników włoskich. - "Cokolwiek się stanie w czasie obecnej wojny - powiedział on - Hiszpanja i Włochy beda wspólnymi silami walczyć z marksizmem, jak to czynily w czasie wojny domowej w Hiszpanji. Wtedy Morze Śródziem-

No. 22 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 7 listopada 1939 roku.

S P R A W Y W A Z N E.

ne; "Mare Nostrum", nie będzie nigdy morzem międzynarodowym ale morzem łacińskim".

W Madrycie podkreślają, że przemówienie to zostało wygłoszone po uzgodnieniu go z Ambasadą Włoską. ("La Croix" z 7.XI.39).

Międzynarodowka komunistyczna przeciwko

Niemcom.

Międzynarodowka komunistyczna wydała - jak donosi z Moskwy "Daily Mail" - apel do robotników w swiecie w przeddzień rocznicy rewolucji rosyjskiej. Apel ten jest o tyle charakterystyczny, że atakuje na równi Anglię, Francję i Niemcy. Państwa te prowadzą wojnę o hegemonię w swiecie; w związku z tym wzywa się robotników, by przeciwstawiali się dalszemu prowadzeniu wojny. Apel zwraca się również do niemieckich robotników, aby "walezyli przeciwko wrogowi we własnym kraju."

Poza ten apel daje do zrozumienia, że Włochy mogą wystąpić przeciwko Rzeczy, gdyby ta okazała oznaki zmęczenia. "Burżuazja włoska czeka tylko na dogodny moment, aby zapewnić sobie udział w łupach" - powiada apel.

("Daily Mail" z 7.XI.39).

Sowiety szkodzą aliantom.

Henri Lemerle zamieszcza w "Le Petit Bleu" artykuł na temat stosunku Sowieta do Francji. Autor stwierdza, że dotychczas Rosja udawało się, mimo paktu z Niemcami, utrzymać pozory neutralności z państwami zachodnimi. Obecnie jednak po ogłoszeniu przez Sowiety apelu do robotników, w którym kazali unieemożliwić wszelkie dostawy dla aliantów, sprawa jest jasna. "Sowiety są przeciw Anglii i Francji. I to dostatecznie rozwietla teren aż do godziny, która będzie godziną obrachunku. Komuniści we Francji są w tej chwili sługami obecnej władzy, która chce naszej zguby." ("Le Petit Bleu" z 7.XI.39).

Dyskusja nad celami wojny.

Szwajcarska "National Zeitung" streszcza artykuł Sir Valtora Laytona w "News Chronicle" na temat celów wojny. Layton wysuwa trzy zasadnicze warunki pokoju:

1. Odbudowa wolnej Polski i wolnej Czechosłowacji musi być zapewniona.
2. Gdyby nie udało się usunąć sporów o granice i reparacje w drodze bezpośredniego porozumienia stron zainteresowanych, należy je rozstrzygnąć przez arbitra państw neutralnych.
3. Trzeba stworzyć gwarancje, że obecna sytuacja

S P R A W Y W A Z N E.

nowych napaści i muszą być stworzone podwaliny dla podniesienia poziomu gospodarczego Europy.

Leyton zwraca się przeciwko pomysłom rozczłonkowania Niemiec. Uznaje jednak prawo austriaków do wypowiedzenia się o dalszej przynależności do Rzeszy.

Poza ten wysuwa projekt stworzenia federacji państw. Jedną taką federacją - skandynawska - jest na dobrej drodze. Inną federacją powinna objąć Polskę, Czechosłowację, Węgry, Rumunię i Jugosławię. We wszystkich tych państwach powinno być wspólne prawo obywatelskie i wspólne prawa wolnościowe, co usunie trzecią niemiejszościową. Polska i Czechosłowacja mają odzyskać swą wolność tylko pod warunkiem przystąpienia do federacji a inne państwa powinny być przyciągnięte przez różne gwarancje i korzyści gospodarcze.

Wreszcie Leyton proponuje ograniczenie zbrojeń, usunięcie broni lotniczej, która ewentualnie powinna być oddana do wyłącznej dyspozycji ciała międzynarodowemu. Pakt wzajemnej pomocy powinien obejmować możliwie wielką ilość państw, aby odstraszyć napastnika. Niemcy powinny mieć obowiązek wzięcia udziału w obradach nad ograniczeniem zbrojeń, pozatem same zdecydować, czy zechcą pracować zresztą Europy, czy też trwać w systemie autarkicznym. Współpraca Niemiec zresztą Europy jest uwarunkowana przywróceniem podstawowych praw obywatela w Niemczech, celem usunięcia ducha agresywnego w społeczeństwie niemieckim.

W zakończeniu Leyton oświadcza, że państwa zachodnie powinny zawrzeć pokój z każdym władcą Niemiec, któryby przyjął powyższe warunki, bez względu na to czy będzie się nazywał Hitler, Goering, czy Hohenzoller.
("National Zeitung" Bazylea z 3.XI.39).

Sowiety pragną pokoju - oświadcza Molotow.

Molotow wygłosił 6 b.n. z okazji rewolucji październikowej mowę o charakterze wybitnie wewnętrzno-politycznym i propagandowym, która zawierała kilka zdań interesujących:

1. Sowiety znacznie rozszerzyły swoje granice na zachód. Narod sowiecki ze 165 milionów wzrosł do 183 milionów i stanowi 1/10 ludności całego świata. O tem powinny pamiętać państwa kapitalistyczne.
2. Sowiety kochają pokój a ich troską jest wychowanie kadr inteligencji sowieckiej i rozwój gospodarki.
3. Bywały wypadki, kiedy niedoceniano niebezpieczeństwa, wynikającego dla Sowiecków z faktu, że otoczone są przez wrogie państwa kapitalistyczne. Państwa te jak Francja i Anglja, chciały oderwać od kraju macierzystego Ukrainę, Kaukaz, Armenię.

S P R A W Y W A Ż N E.

4. Państwa kapitalistyczne wstrzely już drugą wojnę imperialistyczną. Chciały one zniszczyć siłę Sowietów, ale naród sowiecki wie, że zaden z czynów tych państw nie przynawia na ich korzyść. Podczas gdy państwa kapitalistyczne prowadzą wojnę, dla celów imperialistycznych, Sowiety uprawiają politykę pokojową i skupiają swoje siły wewnętrzne nie tylko dla siebie, ale dla dobra wszystkich małych państw neutralnych.

U w a g a: Stwierdzenie mołotowa, że Francja i Anglja chciały oderwać od Sowietów Ukrainę wygląda na usprawiedliwienie współpracy z Rzeszą, bo nikt inny nie chciał podboju Ukrainy jak właśnie Rzesza.

(Depesze Havasa i podsłuch radiowy Pata).

No. 22 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 7 listopada 1939 roku.

P R A S A F R A N C U S K A .

Lekkie odprozczenie w rokowaniach

finsko - sowieckich.

Delegacja finska w Moskwie zlozyla wczoraj szczeg wizyt. Sytuacja zdaje sic byc mniej naprzeczona i kola finskie maja nadzieje na porozumienie z Sowietami choc przewiduja dlugie rokowania. Prasa sowiecka zaprzestala atakow na Finlandyje.
("Le Figaro" z Helsinck z 7.X.39).

Wedlug korespondentow pism dunskich "National Tidende" i "Politiken" w Moskwie Rodjanic zredukowali swoje zadania a mianowicie nie domagaja sic wiecej Hangoc ale 10 lub 15 kilometrow na wschod polozonego Lappvik.
("Le Figaro" z 7.XI.39).

Ameryka ostrzega Japonie.

Senاتور Pittman oswiadczył, ze o ile stosunki miedzy Stanami Zjedn. a Japonia nie ulegna poprawie do dnia wygasniecia Traktatu Handlowego (25.I.1940) to rzad amerykanski wyciagnie dalcho idace konskwencje, a w szczegolnosci nalozyc embargo na wywoz amerykanski do Japonii. W swiej polityce chinskiej Japonia nie respektuje interesow Stanow Zjedn. i innych krajow neutralnych i dlatego Ameryka musi zastosowac srodki obronne.
("Le Matin" z 7.XI.39).

Angielska partja robotnicza o celach wojny.

Przewodca partii Artu Greenwood powiedzial w przemowieniu: "Niema najmniejszej watpliwosco co do wyniku wojny. Wywalczymy wolnosc nie tylko dla samego narodu niemieckiego ale i dla podeptanych przez Hitlera panstw Austrii, Czechoslowacji i Polski. Przyszly pokoj nie bedzie pokojem zemsty".
("Poslednija Nowosti" z 7.XI.39).

Nowa pozyeczka wewnetrzna w Anglii.

W kolach finansowych Londynu mowia, ze skarb angielski rozpatruje obecnie projekt rozpisania nowej wielkiej pozyeczki na cele obrony panstwa w wysokosci okolo 95 miliardow frankow przy stopie procentowej 3%. Zwracaja uwage, ze pozyeczka ta aczkolwiek olbrzymia nie jest bez precedensu; gdyz w 1917 roku rozpisano pozyeczke na sume 144 miliardow frankow.
("Le Matin" z 7.XI.39)

Ocena armii niemieckiej.

"Excelsior" zamieszcza obszernie sprawozdanie z ksiazki wydanej w Londynie przez Dr. Herberta Rosinskiego p.t. "Armia niemiecka". Rosinski jest b.instruktorem

PRASA FRANCUSKA.

Zamowienia aliantów w Ameryce.

Amerykańskie dzienniki wymieniają ogólną sumę zamówień francuskich i angielskich w U.S.A., która ma wynieść 350 milionów funtów szterlingów. Sojusznicy posiadają w U.S.A. rezerwy kapitału w wysokości 1 miliard 200 milionów funtów szterlingów. Sojusznicy zamierzają nabyć w U.S.A. wielkie ilości samolotów poscigowych o rekordowej szybkości lotu.

Jeden z wyższych urzędników amerykańskich oświadczył w rozmowie z dziennikarzami, że U.S.A. nie będzie przyjmować zamówień na samoloty od tych państw, których lotnictwo będzie bombardowało spokojne miasta. ("Poslednija Nowosti")

"Ya" Madrid, 2.XI. podaje w korespondencji z Paryża (Luciendes) w związku ze zniesieniem embarga przez Amerykę następujące dane:

Dostawa aliantom w przeciągu 12 miesięcy 6000 samolotów i 1000 okretów poscigowych przeciwko łodziom podwodnym. Wogóle zamówienia francuskie, znajdujące się w stanie realizacji, sięgają cyfry 59 milionów dolarów, angielskie 14 milionów dolarów i inne (Kanada) 7 milionów dolarów, razem w tej chwili 79 milionów dolarów.

Bez mobilizowania swych rezerw złotych kontynentalnych dysponują - co wystarczy na pokrycie zamówień na przeciąg dwa lat - w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Anglja	96.000	milionow	fres.fr.
Francja	80.000	"	" "
Kanada	56.000	"	" "
<hr/>			
Razem	232.000	milionow	Fres.fr.

co się równa ca 6 miliardom w dolarach.

Jesli do tego przyliczyć możliwy import do Stanow Zjednoczonych Ameryki złota z rezerw kontynentalnych Francji i Anglii, to suma globalna trezoru wojennego franco-brytyjskiego sięga astronomicznej cyfry 520 miliardów fres.fr. t.j. około 130 miliardów dolarów. "Ya" dodaje na zakończenie: "Jeżeli przypomnieć sobie historie wojny z 1914 roku łatwo dostrzedz, że dzieje Wilsona rozpoczynaly się dokładnie w tej samej formie. ("Ya" Madrut z 2.XI.39).

PARIS FRANCUSKI.

Rezultaty blokady Niemiec.

"Eclaircur de l'Est" uważa blokadę za najskuteczniejszą broń sojuszników. Rezultatem jej było po 5 tygodniach wojny zatrzymanie przez Anglików 315.000 ton towarów a przez Francuzów 100.000 przeznaczonych dla Niemiec. Wyniki blokady musiały kierownikom Rzeszy poważnie zaniepokoić. Ponieważ deficyt Niemiec w produktach zbożowych dosiadał 91 milionów kwintali rocznie a samego miasa sprowadzały Niemcy na sumę 3 miliardów franków, tłuszczów na sumę 6 miliardów, że utraciły one 3/4 produktów rybołówstwa, że deficyt rudy żelaznej wynosi 22 miliony ton a z dostawców odpadły Hiszpanja, Lotaryngja, i Afryka Południowa, to nie dziwnego, że stanowi to poważną trudność dla Rzeszy.
("Eclaircur de l'Est").

Faszyzm niemiecki nie wspólny z hitleryzmem.

"Paris Centre" zamieszcza artykuł, w którym stwierdza, że ideologię faszystowską i hitlerowską są sobie wręcz przeciwnie albowiem hitleryzm dąży do zniszczenia wszystkich wartości moralnych a faszyzm stara się o utrwalenie w narodzie tradycji dynastycznych i otacza religię chrześcijańską troskliwą opieką. Nie wolno utożsamiać cywilizacji rzymskiej z barbarzyństwem Niemiec hitlerowskich.
("Paris Centre").

Nastroje komunistyczne w Austrii.

W Wiedniu zaznacza się znaczny wzrost nastrojów komunistycznych, który idzie ręką w rękę ze wzrostem niezadowolenia z polityki Berlina. Silne są także tendencje odbudowania niezależności Austrii.
(Poslednija Nowosti z 7.XI.39).

Stosunki kościelne w Austrii.

Z Watykanu donoszą, że kościół katolicki w Austrii został niemal całkowicie rozgromiony, przy czym podłożem walki były nie tylko sprawy ideowe ale poprostu zwykły rabunek. Przeszło 6.000 duchownych i osób świeckich znajduje się obecnie w obozach koncentracyjnych. Skonfiskowano wszystkie skarby kościelne a także dzieła sztuki. Do Berlina wywieziono drogocenne sprzęty, stare druki i t.p. Wartość zagrabionych przedmiotów ma wynosić 800 milionów franków w złocie. Zamierza się wywieźć te skarby zagranicę i sprzedać na licytacji.
("Poslednija Nowosti" z 7.XI.39).

PRASA FRANCUSKA.

Zbrojenia U.S.A.

Preze morskiej komisji w Izbie Reprezentantów oświadczył, że na sesji styczniowej przedstawi Izbie zadanie wyjątkowych wojennych kredytów w wysokości 1 miljarda 300 milionów dolarów, czyli o 25% więcej, niż poprzednio projektowano. W programie jest budowa 126 okrętów wojennych, 2395 samolotów, 3 awionetek i t.p. ("Posledni Nowosti").

Churchill konferuje z szefami armii francuskiej.

4 bm. Churchill konferował z gen. Gamelin i złożył wizytę gen. Georges. ("Action Français")

U w a g a: Kiedy w końcu września b.m. z powodu starań z komunistami powstał projekt stworzenia "Gouvernement du salut public" obok marsz. Pétain'a najpoważniejszym kandydatem był generał Georges. Gen. Georges stoi blisko "Action Français".

"City of Flint" powroci do Ameryki dzięki Niemcom.

Niemcy, chcąc zainstalować amerykański "City of Flint" w porcie neutralnym, udali się do fortelu: kapitan niemiecki poprosił władze norweskie o zezwolenie udania się do portu Hangesund pod protekstem, że jeden z marynarzy zachorował i potrzebuje opieki lekarskiej. Władze norweskie, stwierdziwszy, że wskazany marynarz nie jest tak poważnie chory i że Niemcy użyli wybiegu, internowali Niemców a "City of Flint" postawili do dyspozycji Ameryki. (Gala prasa francuska z 5.XI.39).

Nieprzyjeta dymisja Hachy i "rządu" czeskiego.

"L'Auto" donosi z Pragi, że Hacha i jego rząd ponownie podał się do dymisji wobec dalszego ograniczenia ich kompetencji przez władze niemieckie. Właściwie rola Hachy i rządu czeskiego sprowadza się do podpisywania aktów, bez možnosti wpływania na tok spraw. Ponadto oni jednak wobec społeczeństwa czeskiego formalna odpowiedzialność za to, co się dzieje często wbrew ich woli. Dymisja nie została jednak przyjęta, bo stan obecny dogadza Niemcom. ("L'Auto" z Pragi).

P R A S A F R A N C U S K A.

Rzesza organizuje irrydenty na Balkanach?

Niektorzy korespondenci pism szwajcarskich w Rzeszy donoszą, iż utrzymuje się tam z uporem pogłoska, według której v. Robbentrop i inni wysocy dygnitarze niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych przyjęli szefów dawnej organizacji terrorystów macedońskich O.R.I.M.

Mozna przyjąć, że chodzi tu o Wańcze Michajłowa i jego oficerów. Po rozwiązaniu jego organizacji, szef O.R.I.M. został w Bułgarii skazany na śmierć. Uciekł on naprzód do Turcji, potem do Polski, gdzie po okupacji Warszawy, nawiązał kontakt z władzami niemieckimi.

Zainstalowanie wojsk rosyjskich w Karpatach, zawarcie anglo-franco-tureckiego paktu i próby stworzenia neutralnego bloku bałkańsko-naddunajskiego były ciosem dla Rzeszy. Rzesza więc zainteresowana w stopniowaniu takiej konsolidacji i w rozniesieniu działalności O.R.I.M.

Koła neutralne Berlina przypuszczają, że finansowanie i kierowanie band komitadzów powierzone zostało von Papenowi, który jest specem na tym polu. Von Papen, który otrzymał pewne instrukcje od swego rządu, wszedł podobno w kontakt z Michajłowem podczas swego pobytu w Berlinie i przygotował plan zrewolucjonizowania Balkanów.
("L'Action Française" z Genewy.).

Niemiecki dług.

Niemcy winne są Włochom przeszło 800 milionów franków. Do Rzymu przybył niemiecki wysłannik z propozycją obrocenia na opłaty tego długu majątku Niemców, wysiedlanych z Włoch. Osobliwy to sposób regulowania długów.
("Poslednija Nowosti").

"Nadgestapo".

W Berlinie panuje przekonanie, że Hitler przyjmie wszelkie warunki, poddyktowane przez Stalina i nie skłóci się przed zachodnimi państwami. Wszakże te ustępstwa na rzecz bolszewików wywołują prąd niezadowolenia w kraju. Do walki z tym prądem, które wciąż się wzmagają, że utworzono specjalną instytucję, która ma kontrolować i nadzorować wszystko i wszystkich, nawet samą Gestapo. Agenci tej "nadgestapo" mają nieograniczone pełnomocnictwa i są odpowiedzialne bezpośrednio przed Himmlerem i Heideichem.
("Poslednija Nowosti").

PRASA FRANCUSKA.

Na ziemi niczyjej.

Miedzy granicami niemiecka a węgierska istnieje pas "ziemi niczyjej". Zaludniony jest on tysiącami ludzi, których Niemcy od siebie wyrzucili a których Węgrzy nie chcą przyjąć. Większość z nich to Żydzi. Przy wysyłaniu dano im na drogę po 10 marek. Ludzie ci są skazani na śmierć od chorób, głodu i chłodu. ("Poslednija Nowosti").

Nowi "generalowie" w Niemczech.

Donoszą z Berlina, że wszyscy gauleiterowie (wysocy terytorjalni szefowie partyjni) i inni dygnitarze partyjni mają co najmniej na czas wojny dostać tytuł i nosić mundur generała dla podkreślenia solidarności armii z partją. ("Excelsior").

Niemcy podsycają nieufność Sowiec do
francusko-angielsko-tureckiego paktu.

Niemcy w dalszym ciągu krytykują angielsko-francusko-turecki pakt i przeciwstawiają mu się wszystkimi środkami politycznymi i dyplomatycznymi. Wyraża się to również w sugerowaniu Sowiec, żeby się odnosiły do tego paktu z "czujną i zdecydowaną nieufnością". ("Baseler Nachrichten" z Berlina 3.XI.39).

W przeddzień ważnych decyzji Niemiec.

Stolica ma być przeniesiona do Wiednia.

Wieczorowa prasa francuska z dnia 6.XI.39 podaje szereg ciekawych szczegółów o najbliższych zamiarach kierowników Rzeszy, opierając swe wnioski na informacjach dzienników niemieckich.

Niemcy nie mają zamiaru czekać biernie, aż Anglika dostarczy broni aliantom. Sensacyjne wydarzenia mają nastąpić w najbliższy wtorek. Niemcy uderzą pierwsze.

W związku z tym znajduje się wiadomość podana przez "Daily Express", jakoby Hitler miał zamiar przenieść stolicę Niemiec do Wiednia, gdyż Berlin jest zbyt narażony na naloty bombowców aliantów. Wiedeń znajdując się o około 600 kilometrów dalej od baz lotniczych Anglików a ponadto aljanci może nie zechcą bombardować byłej stolicy Austrii, gdzie mają dużo przyjaciół. ("Paris Soir" z 7.XI.39.).

No. 23 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 7 listopada 1939 roku.

P R A S A F R A N C U S K A .

Nastroje w Niemczech.

Propaganda niemiecka dokłada ogromnych wysiłków aby po ostatnich porażkach dyplomatycznych Rzeszy podnieść nastroje w Niemczech. Tak np. mówi się, że niemieckie łodzie podwodne nie dopuszczają do transportów broni z Ameryki do Francji i Anglii. Hasłem propagandy jest wołanie: Anglija chce nas wygłodzić jak to zrobiła w roku 1918.

Przemysł niemiecki jest w zastoju, w zeszłym miesiącu 65 wielkich przedsiębiorstw ogłosiło bankructwo. ("Poslednija Nowosti" z 7.XI.39).

Fabrykacja gazów w obozach koncentracyjnych

Niemieckie obozy koncentracyjne mają być zamienione w zamknięte miasta a osadzeni w nich przeciwnicy polityczni rżymu, Polacy, Czesi, Żydzi i t.d. użyci do niebezpiecznych prac produkcyjnych jak np. przy fabrykacji gazów trujących.

("Paris Midi" z 6.XI.39).

Trudności komunikacyjne Niemiec;

Ważna dla gospodarki niemieckiej komunikacja Niemiec z Rumuniami poprzez Polskę staje się źródłem poważnych kłopotów na wygodnym odcinku polskim po zajęciu wschodnich terenów Polski przez Rosję. Sowiety bynajmniej nie okazują skłonności do przepuszczenia transportów towarowych z Rumuniami do Niemiec na linii Czerniowce - Lwów - Kraków - Berlin. Niemcy wysłali do Bukaresztu specjalną delegację dla omówienia spraw komunikacyjnych. ("Le Petit Journal" z 7.XI.39).

Zmarł Adolf Max - burmistrz Brukseli.

Zmarł bohater wojny światowej, wielki przyjaciel Polaków, burmistrz Brukseli Adolf Max. (cała prasa francuska z 7.XI.39).

P R A S A W L O S K A .

Traktat handlowy włosko-szwajcarski.

W Bernie podpisano nowy Traktat Handlowy włosko-szwajcarski. Radio włoskie podkreśla w związku z tym łączność traktatu z podpisaniami ostatnio układami handlowymi Włoch z Grecją i Bułgarią oraz fakt ten jako nowy objaw polityki pokojowej Mussoliniego. (Radio włoskie C.E. z 6.XI.39).

No. 23 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 7 listopada 1939 roku.

P R A S A A N G I E L S K A .

Zbieranie materiałów na konferencje pokojowe.

Lord Baldwin of Bowdley zwraca się do społeczeństwa angielskiego o poparcie dla organizacji The British Association for International Understanding która ma na celu zbieranie materiałów historycznych i faktów o narodach których sprawy odgrywają teraz główną rolę w Europie. Wazność takiego materiału będzie ogromna w chwili rekonstrukcji świata. Jeżeli konferencja wersalska zawiodła to błąd leżał nie w braku dobrej woli ale w nie-dostatecznej znajomości rzeczy ze strony rządu stanu w nieprzygotowanej opinii publicznej. Ten błąd trzeba się starać usunąć już obecnie.
("Times" z dnia 4.XI.39).

Lord Lothian o przyszłej Europie.

Ambasador angielski w Stanach Zjednoczonych wygłosił w Nowym Yorku przemówienie, w którym zobrazował bieg wypadków, które doprowadziły do obecnej wojny. Krytykuje się granice wykreślone w Traktacie Wersalskim mówiąc - które może nie były najlepsze ale w najgorszym razie błąd był kwestją kilku mil. Hitler kwestjonuje nie tyle granice przeprowadzone w Traktacie, ale demokratyczne koncepcje życia międzynarodowego. Nie ustalił on granic sprawiedliwych ale ustanowił imperium narodowo-socjalistyczne pod kontrolą tajnej policji. Pierwszym zatem celem wojny, po zniszczeniu ustroju hitlerowskiego, jest stworzenie warunków dla swobodnego kształtowania się ucywilizowanego porządku. Lord Lothian wyraził dalej przekonanie, że Stany Zjednoczone mogą się stać wzorem dla przyszłej federacji narodów europejskich.
("Times" z 3.XI.39).

P R A S A A M E R Y K A N S K A .

Zegluga amerykańska.

Prezydent Stanów Zjednoczonych ogłosi wkrótce regulamin dla zeglugi statków handlowych amerykańskich. Prawdopodobnie dwie kompanie okrętowe United States Lines i American Export Lines będą nadal utrzymywały komunikacje między Ameryką a Europą z pominięciem portów stron wojujących. Komunikacja powietrzna nie zostanie zmniejszona.
("Herald Tribune" z 7.XI.39).

P R A S A N I E M I E C K A .

Odrebne traktowanie Hindusów w Niemczech.

Prasa niemiecka donosi, że Rząd Niemiecki nie będzie uważał Hindusów jako obywateli państw wrogich ale jako obywateli należących z przymusu do państwa wrogiego. W związku z tem odwieziono do granicy holenderskiej 20 Hindusów, którzy na obcych statkach przyjechali do Niemiec.
("Frankfurter Zeitung" z 4.XI.39).

P O W S K A.

Zamalo miejsca dla Niemcow w Polsce.

Z Amsterdamu donosza, ze wladze niemieckie zmienily swoje plany kolonizacyjne w Polsce. Wyznaczona pierwotnie liczba 120.000 Niemcow bałtyckich okazała sie za duza i tylko 80.000 osadnikow moze bye przywiezionych. Uszedlowe kole niemieckie nosza sie z zamiarem prze transportowania mniejszosci niemieckiej z obszarow zajetych przez Rosjan na terytoria okupowane przez Niemcow. Berlin okresla liczbe tych Niemcow cyfra 450.000, ale sprawozdanie Moskwy podaje liczbe 100.000.

Wschodnia czesc terytorium zajetego przez Niemcow, wzdluz linii "Hitler - Stalin", bedzie sluzyc jako "polski rezerwat", stosownie do planu ogloszonego w Berlinie 28.X.

Niemcy dotychczas nie wydali oficjalnej proklamacji przylaczajacej zdobyte ziemie polskie do Rzeszy. Tylko prowincje Gdanska i Warty zostaly wlaczone do Niemiec.

("Herald-Tribune") z 6.XI.39).

Mordy bolszewickie.

"Herald Tribune" donosi z New Yorku, ze Ks. Katarzyna Radziwillowa otrzymala wiadomosc z Polski o rozstrzelaniu 8 czlonkow jej rodziny przez bolszewikow. Ofiarami bolszewickiego mordu byli Leon Wladyslaw Radziwill, lat 51, jego zona, z domu baronowna Olga Simolin, synowie: Antoni, lat 27, Jerzy, lat 28; nastepnie brat ksiecia Leona, Karol Radziwill, jego zona, corka i ziec. Bolszewicy skonfiskowali majatek 70.000 akrow.

("Herald Tribune" z 6.XI.39).

Wiadomosci z Warszawy z dnia 30.X.39.

Do tej daty za wcielony definitywnie do Rzeszy uwazany byl tylko Slask. Byla kongresowka okreslana jest przez Niemcow, jako "Reststadt". Granica walutowa biegnie jednak pomiedzy "Reststadtem" oraz Poznanskim i Pomorzem lacznie z przylaczonymi do nich powiatami kongresowki. O losie Krakowa niec narazie nie wiadomo. Nie wchodzi do "Reststadtu" i nie zostal inkorporowany do Rzeszy. Na terenie "Reststadtu" mozna obraca sie przez przepustek. Funkcjonuja w Warszawie delegatury nastepujacych Konsulatow: wloskiego, amerykanskiego, estonskiego, portugalskiego-i argentyńskiego. Konsulowie dojezdzaja z Berlina. Ze szwajcarskiego Poselstwa pozostal jedynie radca prawny Szymanski i urzeduje nadal.

Niemcy (Volksdeutsche) forytowani sa na kazdym kroku: otrzymuja wyzsze pensje, przydzial wiekszej ilosci kartek jedzeniowych i t.p. Ksieza nie maja prawa kazania. Na poczatku aresztowano 400 ksiezy, potem wiekszosc wypuszczono. Wielu ksiezy przebralo sie po cywilnemu. Widok ksiezza w sutannie nalezy do rzadkosci. W kawiarni Bodo usluguja w charakterze kelnerow: Zelwefowicz, Cwiklinska, Leszczynski. Reklamuja sie kartkami rozdawanymi na rogach ulic.

Wszystkie partje zostaly rozwiazane. W poszukiwaniach za aparacjami radiowymi, fotografjami, brzytwami dokonywane sa rewizje. Blokuje sie wowczas cale

P O L S K A.

dziclnice. Przy tej sposobności, zwłaszcza w początkach okupacji, zabierano posciel, ubrania i t.d.

Nie zniszczone szkoły funkcjonują. Podobno dzickan Nowodworski wezwany został przez Niemców, aby uruchomił sady i oczyścił adwokaturę z Żydów. Wezwaniu temu miał odmówić. Na każdym kroku Niemcy podkreślają, że państwo polskie już nie istnieje. Mówią oni, że politycy, hiacy i Żydzi nie znajdują miejsca w ramach państwa niemieckiego.

Niemcy przepuszczają do okupacji sowieckiej. Sowiety rozwijają energiczną agitację za przyjazdem do okupacji sowieckiej. Obiecują, zwłaszcza młodzieży, różnego rodzaju pomoc i stypendja. Podobno wielu młodych ludzi miało wyjechać na Politechnikę do Lwowa.

Wszyscy kolejarze polscy zwolnieni zostali ze służby. Taki sam los spotkał urzędników P.K.O. i K.K.O. Istnieje podobno sprawa jakiegoś odszkodowania dla usuniętych.

W ostatnich dniach przybyło do Warszawy i okupacji niemieckiej tysiące urzędników niemieckich z rodzinami. Polacy zatrzymywani są w urzędach tylko na najniższych stanowiskach.

Od 15.X. przychodzi poczta zagraniczna do Warszawy.

Gdy Hitler przejeżdżał przez Warszawę wiele bloki domów zostały opróżnione. Między 8 - 16 wszelka komunikacja została wstrzymana.

Żydom skonfiskowano wszystkie towary białe i skorzane. Niemcy wzywają ustawicznie do organizowania pogromów antyżydowskich, twierdząc, że będzie to naturalna reakcja narodu polskiego na to co mu Żydzi zrobili. Starają się poza tym wywoływać jaknajwięcej podziałów w społeczeństwie, wyzyskując między innymi momenty społeczne. Rozwijają na wielką skalę delatorstwo. Agenci Gestapo wyciąga od jakiegoś osoby adresy znajomych, poczem idzie do osób wskazanych przez interlokutora i oświadcza jej, że ow rozmowa zadonuncjował ich wobec niego.

Hipoteka została otwarta. Dokonywane są zwłaszcza liczne transakcje domami.

Brak jest nadal szyb w Warszawie. Ludzie wujmują szkła z obrazów. Cena szyby wybosi 40 zł. Funkcjonuje w Warszawie 50 taksówek. Lepsze wozy tramwajowe wywiezione zostały do Niemiec.

Naogół w Warszawie jest jeszcze stosunkowo dużo jedzenia. Za wysoka cenę można dostać produkty najpotrzebniejsze. Natomiast w okolicach Warszawy wobec ogolocenia ich przez Niemcy i zniszczenia daje się już teraz odczuwać głód. Na konice zimy i wiosnę trzeba przewidywać głód w najostrejszej formie oraz postęp ogolnej pauperyzacji i nędzy.

Na całej okupacji niemieckiej w stosunku do Żydów obowiązuje zasada nie rasowa lecz religijna.

Wszystkie stacje kolejowe otrzymały nazwy niemieckie.

Były minister inż. Kuhn zginął przywalony w czasie bombardowania. Broniewski, były komisarz policji w Poznaniu został rozstrzelany w Warszawie. Znalaziono przy nim w czasie rewizji rewolwer. Rozstrzelano m. in. człowicka za posiadanie brzytwy. (Wiadomości podał inż. Michalski).

P O L S K A.

Wymiana depesz.

Namiestnik wielkopolski Greiszer wysłał do Hitlera telegram z meldunkiem, że "trzyma straż nad Wartą". Hitler odpowiedział telegramem, w którym m.in. mówi, że "odwiecznie niemiecka rzeka Warta zawsze niemiecka pozostanie".
(Radio Białogrod, 6.XI.39).

Demonstracje w Wilnie.

Jak donosi United Press z Kowna, w Wilnie zdarzyły się 1 b.m. demonstracje antyniemieckie, podczas których splądrowano pewną ilość sklepów i poturbowano około 40 Żydów. Doniesienie wspomina o pochodzie, urządzonym 31.X. przez grupę demonstrantów, którzy udali się z czerwonym sztandarem i śpiewając międzynarodówkę przed ratusz, ale po drodze spotkali się z innym pochodem - narodowców polskich (Polnischer Nationaldemokraten). Doszło do bijatyki, która trwała przez całą noc. Około 4-ej nad ranem udało się wojskom litewskim przywrócić porządek. Podobne zajścia wydarzyły się podobno w Landwarowie i Wiljeje.
("Dar Bund" Nr. 5k4 z 3.XI.39).

Na ofiary wojny w Polsce.

Londyński "Times" donosi, że król angielski i królowa byli pierwszymi ofiarodawcami na fundusz niesienia pomocy ofiarom wojny w Polsce. (Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się w Ambasadzie Polskiej w Londynie 19.X. Hr. Edward Raczyński jest honorowym prezesem, lord Moyne prezesem komitetu, Mr. Reginald McKenna, honorowym skarbnikiem i prof. Tancred Borenius sekretarzem generalnym). Królowa Maria i inni członkowie rodziny królewskiej nadesłali również pieniężne dary.
("The Times" Londyn, 4.X.39).

Dzieci polskie na wygnaniu.

"Gazette de Lausanne" opisuje niedole dzieci polskich, które znalazły się na wygnaniu w Rumunii i na Węgrzech. Są często bez dachu nad głową, bez ciepłej odcieży, bez szkoły. Losem ich zajmuje się Międzynarodowy Komitet Opieki nad Dziećmi, lecz dla szczupłości środków nie może podolac.
("Gazette de Lausanne" z 2.XI.39).

P O L S K A.

Straty niemieckie w Polsce.

Według urzędowych źródeł niemieckich, na podstawie danych zebranych do 30 września Niemcy stracili na lądzie, na morzu i w powietrzu: 10.572 zabitych, 30.333 rannych i 3.409 zaginionych.

22 września komisarz generalny informacji w Paryżu oświadczył, że Niemcy podczas walk w Polsce stracili 150.000 zabitych. Liczba ta jest z pewnością nieco przesadzona.

Pewna wysoka osobistość francuska, która śledziła walki w Polsce godzinę za godziną podaje, że trudno jest ustalić dosłownie straty Niemców w Polsce, lecz że były one jednak bardzo znaczne. Pod Lwowem dywizja pancerna straciła połowę swego składu. Walki piechoty były bardzo zacięte.

Według depeszy z Brukseli z dnia 3.XI.39 liczba zabitych i rannych w Polsce Niemców sięga 60.000 ludzi.

Krytyk wojskowy francuski Bidon pisał 3.X.: Niemcy mieli w Polsce 15.000 zabitych, a biorąc za podstawę zwykle proporcje liczbe rannych można ocenić na 80.000. Te liczby są prawdopodobnie za małe, raczej obliczając można straty niemieckie na 100 - 150.000 ludzi.

17.X. Londyńskie Ministerstwo Informacji obliczyło straty niemieckie w Polsce na 150.000 ludzi.

W Paryżu pisano 20.X., że nie można wierzyć oficjalnym doniesieniom niemieckim, jakoby liczba zabitych i rannych w Polsce Niemców miała wynosić 10.000 zaś rannych 30.000.

30.X. w prasie dunskiej czytaliśmy, że "pulki austriackie były w Polsce zdziesiątkowane".

Niech czytelnik sobie sam wysunie teraz bezstronne wnioski.

("Journal de Genève" 3.XI.39. Colonel Grosselin).

Straty bolszewickie w Polsce.

Molotow (wg. ag. Tass) złożył przed Radą Najwyższą sprawozdanie z operacji w Polsce. W działaniach na Białej Rusi bolszewicy mieli 246 zabitych i 503 rannych; na froncie ukraińskim 491 zabitych i 1359 rannych; razem więc 737 zabitych i 1862 rannych. Zdobyć wojenna bolszewicka w Polsce wg. Molotowa miała wynosić 900 armat, 10.000 karabinów maszynowych, 150 milionów naboju, około 1 miliona granatów i około 300 samolotów. ("Gazette de Lausanne" z 2.XI.39).

Niemieccy przesiedlenci.

Ryge opuścił okret "Schtenben", wioząc 3.000 lotewskich Niemców, przesiedlanych do Polski. W czasie odjazdu okretu rozgrywały się tragiczne sceny, dla zagłuszenia których głośniki wygrywały wesole waleczki. Przy przesiedlaniu wiele rodzin ulega rozbiciu: rodziców przesiedla się gdzieś indziej i dzieci gdzieś indziej. Korespondent Havasa donosi, że w Rydze i na prowincji wiele starszych Niemców postradało zmysły. (Posledni Nowosti).

P O L S K A .

Pomoc Rumunii dla uchodźców polskich.

Rumuni okazali wiele pomocy wobec Polaków. Władze rumuńskie wydały niezbędne zarządzenia a m.in. wyznaczyły na żywność 100 łci dla dorosłych i 50 łci dla dzieci i dziennic. Niezależnie od tego ludność w północnej Bukowinie sama okazuje wszelką pomoc. ("Le Petit Journal" z 7.XI.39).

Mosty pod Grudziądzem.

Prace nad odbudowaniem wysadzonego w powietrze mostu pod Grudziądzem trwają. Ruch pociągów odbywa się narazie przez most pontonowy. Dla ruchu kolejowego saperzy niemieccy zbudowali osobny most; otwarty w dniu 1.XI. ("Völkischer Beobachter" z 1.XI.39).

Komunikacja lotnicza.

W najbliższych dniach Niemcy i Rosja mają się uzgodnić co do uruchomienia komunikacji lotniczej na linii Berlin - Warszawa - Moskwa. (Poslednija Nowosti z 7.XI.39).

Ceny w Polsce wschodniej.

Na obszarze okupacji rosyjskiej rosła bardzo szybko cena. C. lcb kosztuje teraz dwa razy drożej niż poprzednio, miedzy innymi trzy razy a odzież i bielizna czterech razy więcej. ("Poslednija Nowosti" z 7.XI.39).

Rosja i Litwa wymieniają ludność.

Moskwa zamierza zaproponować Litwie wymianę ludności, która dotyczyłaby Litwinów zamieszkałych w okupacji bolszewickiej. Propozycja ta nie spotkałaby się w Kownie z przychylnym przyjęciem. ("Poslednija Nowosti" z 7.XI.39).

Litwini parcelują na Wilenszczyźnie.

Rząd litewski ma rozpocząć nową parcelację własności ziemskiej na Wilenszczyźnie i rozdzielić ziemię między drobnych rolników. (Radio niemieckie z 6.XI.39).

Żydów z Pragi nie wolno wchodzić do Warszawy.

Specjalne posterunki niemieckie nie dopuszczają Żydów z przedmieścia Pragi do Warszawy z tego uzasadnieniem, że Żydzi są tak brudni i panują wśród nich ciężkie choroby, co stanowiłoby niebezpieczeństwo dla Warszawy. ("Di Cajt" z 1.XI.39).